

ממי הערבים מפחדים?

השמירה הם התלמידי חכמים.

[באותה התקופה הכריזו אחינו שונאינו ומנדינו בערכאותיהם - שאין בארץ ישראל את הזכות לכל מי שחפץ להקדיש עצמו לתורת ה' ועבודתו לעשות זאת, ואבד חלק גדול מזכות התורה והגנתה].

עוד סיפר שבימי המלחמה כשנשאל רבנו זצוק"ל ע"י אחד הרמ"ם החשובים שהיה צריך לנסוע למסור שיעורים בישיבה חשובה בדרום, אם מותר לו לנסוע?

השיב בזה הלשון - הערבים מפחדים ממך!!! אתה יכול לנסוע כי העוסק בתורה באמת - נקרא עליו שם ה', וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך!.

וסיפר אותו ר"מ דבר מופלא מאוד כי באותם ימים ושעות שנסע במסירות, ושהה בתוך הישיבה, מסר שיעורים ודיבר עם הבחורים בלימוד, לא היתה אפילו אזעקה אחת!

אני חומה ושדי כמגדלות אמר רבי יוחנן אני חומה זו תורה ושדי כמגדלות אלו תלמידי חכמים. [פז].

שח הגאון רבי אברהם יצחק קוק שליט"א - כשנשאל מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל בימי מלחמה [אב תשע"ד] על מה עשה ה' ככה לארץ הזו?

השיב אם כי אין איתנו מי שיכול להעיד על עצמו שהוא יודע דרכי שמים, אבל עלינו להתבונן בנעשה, ולראות כי בעצם כל קיומנו בארץ הקדש כולו אינו בדרך טבעית כלל, בהיותנו מוקפים במיליוני שונאים בנפש אשר כל חפצם הוא לכו ונכחידם מגוי ולא ייזכר שם ישראל עוד, ומבחינה טבעית יש ביכולתם לעשות זאת, וכל רגע שעובר בלי פגע הוא כולו גילוי שמירת השי"ת השומר עמו ישראל לעד.

כדי לזכות לשמירה זו נדרשת זכות התורה - אשר רק היא בלבד מגנא ומצלא, כמבואר בגמרא שחומת ההגנה זו התורה ומגדלי

כמה צריך להתאמץ לכבד את המארח?

שאל אותו אחד מגדולי תלמידיו המפורסמים שהתלווה אליו בדרכו - מדוע רבינו מצער נפשו, ומתאמץ להעמיס על קיבתו, מעבר לכוחותיו?

והשיב לו הלא אמרו חז"ל 'כל מה שאומר לך בעה"ב עשה' - ובכל מקום שנאמר 'עשה' אפילו בדברי סופרים, שיעורו לקיים עד שתצא נפשו, כי הוא אדוניך והשתחוה לו!!!

אמנם הגאון רבי דוד פרנקל זצוק"ל אמר שהחזון איש וק"ל התבטא שאינו מאמין למעשה זה [מעשי איש ח"ה]

וכנראה מפני שלהלכה נפסק שאין צריך להישמע לבעל הבית במקרים כאלו, [עיי משנ"ב סיי ק"ע סק"ז בשם הבגדי ישע, שכתב שאם אינו תאב לאכול ולשתות יותר, והבעה"ב מפצירו לזה, אינו מחוייב כדי שלא יזיק לו האכילה, ואין בזה מניעת כבוד לבעה"ב אם אינו עושה כדבריו].

מ"ט כי אמרו לך ניתב אפריא יתבת אמר להו כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה (חוץ מצא). [פו:].

על הגאון החסיד רבי אליהו מוילנא זצוק"ל סיפרו בניו [בהקדמה להגהות הגר"א על השו"ע] סיפור נורא הוד על מסירות נפשו לקיום כל דבר מהגמרא.

פעם אחת בהיותו בדרך, הזדמן ללון אצל איש ישר, ולעת ערב הגיש לפניו הבעה"ב מאכל, והפציר בו לאכול.

הגר"א הכניס את המאכל לפיו - אך מיד הקיא את הכל בגלל מיוחדים במערכת העיכול.

כשהגיע הבעה"ב וראה את הצלחת מלאה מהתבשיל... שב והפציר בו פעם נוספת לאכול.

לבקשת המארח החל להכניס שוב את המאכל אל פיו, וכמובן הקיא הכל חזרה אל הצלחת... כך חזר הדבר כמה פעמים!!!

להתעלות בעבודת ה' יש צורך בבית שמור!

זהו "בית" - רשות היחיד גמורה, מקום שאף אחד אינו נכנס לשם בלי לדפוק על הדלת - כך עלינו להקדיש את עצמנו לקב"ה לחלוטין - עד שאפילו אם נמצאים במצב שלא מסוגלים ללמוד, לא נברח למחוזות אחרים [משחקים, ספרי קריאה, עיתונים].

במצבים כאלו עדיף פשוט לשבת בחיבוק ידיים ולבהות בתקרה או להסתכל על השעון, העיקר לא לברוח, לא לעזוב את הקב"ה.

והוסיף ביאור נוסף הוא עפ"י המהר"ל - שישנם ג' אופנים של קשר עם הקב"ה - 'הר', 'שדה' ו'בית'.

'הר' - פירושו התרוממות, ישנם אנשים שהשייכות והקשר שלהם לקב"ה היא ע"י שהם מתרוממים מהשיגרה ומתחברים לבורא לעולם.

'שדה' - הכוונה לישרות - פשוטות! אדם שפוקח את עיניו, להתבונן בעולם הסובב אותו ולגלות את החכמה העמוקה לאין שיעור הטמונה בכל פרט ופרט ממנו, וחש קשר עז לבורא ית'.

ו'בית' - מסמל את הקשר המשפחתי המבטא אהבה, התרגשות ודביקות, אנשים שיש להם קשר של דביקות - התרגשות והשתפכות הנפש בעבודת ה' מתוך הכרה בנוראותו.

כל אחד צריך למצוא את המפתח שבו הוא יוכל להתחבר לבורא כל עולמים - אם בהתרוממות הרוח, שבדורנו המחובר

ואמר ר' אלעזר מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו', אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק? אלא לא כאברהם שכתוב בו 'הר' שנאמר 'אשר יאמר היום בהר ה' יראה', ולא כיצחק שכתוב בו 'שדה' שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה, אלא כיעקב שקראו 'בית' שנאמר 'ויקרא את שם המקום ההוא בית אל'. [פח].

צריך להבין מה המעלה המיוחדת של בית על פני הר ושדה?

מסביר הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל שאברהם אבינו סבר שניתן לעבוד את השי"ת ב"הר" - פשוט להתרחק משאון העיר, ולנדוד למקום מרוחק שאף אחד אינו מגיע אליו.

יצחק אבינו טען: סוף כל סוף הר הוא מקום הפקר, ואדם אינו מוגן שם דיו, לכן, יש צורך ב"שדה" שהיא רשות היחיד.

אך יעקב אבינו סבר אחרת: שדה היא אמנם דבר נפלא בהיותה מקום פרטי, אבל אחרי הכל אין שם מחיצות!

לתועלת עבודת ה' יש צורך בבית שמור עם כל המחיצות - מזרח, מערב, צפון, דרום, ריצפה ותיקרה.

אם רוצים באמת ללמוד תורה ולהוסיף קדושה - צריכים להיות שמורים ומוגנים מכל ששת הצדדים.

כל כך לארציות רחוקה מאתנו מרחק גדול מאוד.
אם ע"י התרגשות שגם היא לא קלה בדור שלצערנו דברים
אחרים לגמרי... מעוררים בנו התרגשות...
או עם הפשטות': לפקוח את העיניים ולדעת שיש בורא לעולם
אשר התגלה בהר סיני לעיני כל ישראל, והרי עובדה היסטורית
זו פשוטה וידועה, ומתוך כך להתקשר עם הרבש"ע.

ישנה אפשרות נוספת, ואף היא יסודה ב'פשטות', והיא
תקשורת פשוטה ואישית עם הקב"ה - זהו סוד גדול וחשוב
להצלחה בכל העניינים, ובפרט לשואפים להיעשות תלמידי
חכמים.
סוד ההצלחה היא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו, שנאמר
'כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה'.

מה שלא מרגישים את הסכנה זהו גם כן נס!

נמצא שאנו תמיד בסכנה, רק שלא תמיד מרגישים את הסכנה,
ומה שלא מרגישים את הסכנה זהו גם כן נס.

אנו מוקפים אויבים מסביב, מצד אחד נמצא היס, ומסביב
כולם שונאים אותנו, גם אלו שיש איתם "הסכם שלום" אינם
אוהבים אותנו, רק יש השגחה משמים לשמור עלינו.

וכדי שההשגחה תימשך צריכים זכויות, ומה הם הזכויות?
חיזוק!

כל אחד יכול לפי כוחו ולפי מצבו להוסיף משהו, אין סוף כמה
שאפשר להתחזק ולהתעלות במדרגות.

אפילו מחשבה של חיזוק, כמו שכתב מרן הגרא"מ שך זצ"ל
בצוואתו "מחשבה אחת של מוסר", עוד מחשבה אחת! מחשבה
טובה, מחשבה של מצוה, זה מקדש את האדם ומשפיע
בעולמות העליונים, ומזכה את כל העולם.

כל אחד לפי כוחו כמה שהוא יכול, כל תוספת משהו, אין לשער
החשיבות שבזה! עוד רגע של תורה, ועוד רגע מחשבה, מחשבה
של תורה ושל אמונה, ומחשבה של חסד, של מעשים טובים
ואהבת הבריות, כל מחשבה טובה זה דבר עצום, ואין לשער עד
כמה מחשיבים את זה בשמים.

**דא"ל הוא מינא לר' חנינא אנו מעלינו מינייכו וכו',
נטפל ליה ר' אושעיא א"ל משום דלא ידעיתו היכי תעבדו
- תכלינן כולהו? ליתנהו גבייכו, מאי דאיכא גבייכו? קרי
לכו מלכותא קטיעתא, אמר ליה גפא דרומאי, בהא
נחתינן ובהא סלקינן. [פז:]**

מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א אומר שמה שהגויים
מתביישים לעשות את מה שעשו הגרמנים... זה נס גדול - וידוע
שגם אחרי השואה היו גויים שאמרו 'חבל שהיטלר ימ"ש לא
גמר את מה שצריך לעשות', וגם מי שלא אמר כן בגלוי - חשב
כך בליבו.

כל מה שאינם עושים כל כך צרות לישראל, מפני שיש להם קצת
בושה, והבושה הזו היא בהשגחה מן השמים, והוא נס והשגחה
מיוחדת.

המציאות היא שאנו שה בין שבעים זאבים - כלל ישראל נמצא
תמיד בסכנה, שבעים זאבים מול שה אחת וכולם שונאים
אותנו [אסת"ר יא י].

וכבר אמרו חז"ל (ספרי בעלותך) הלכה היא בידוע שעשו שונא
ליעקב, כלומר שעשו שונא ליעקב - זוהי מציאות שאי אפשר
לשנותה, ואין צורך בהסברים, כך המציאות "הלכה היא"!

האם יעקב ידע על קדושת מקום המקדש?

ענין נוסף הוא שהמקום הוא 'בית אלוקים' ושער השמים,
שמכח זה המקום נעשה למקום קדוש.

ובגמרא כאן מבואר שיעקב חידש שמקום זה הוא בית, כלומר
דהוא מקום קבוע להשראת השכינה.

וחידוש זה נתחדש אצלו רק עכשיו כשה' ניצב עליו, ולכן מובן
היטב מפני מה אמר שמתחילה 'אנוכי לא ידעתי'.

יש לציין שכאשר נשאל **מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א** על
המובא ברש"י שנעקר הר המוריה ובא, האם הכוונה כפשוטו
שכולם יכלו לראות שהר המוריה הגיע לכאן, או שזה לא ניכר
כלפי חוץ.

והשיב שאין מקרא יוצא מידי פשוטו - ואכן כל מי שהיה נקלע
למקום היה רואה הר המוריה ממש!

**ואמר ר' אלעזר מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו
ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו', אלהי יעקב ולא
אלהי אברהם ויצחק? וכו', אלא כיעקב שקראו 'בית'
שנאמר 'ויקרא את שם המקום ההוא בית אל'. [פח.]**

הנה בפרשת ויצא (בראשית כח יז) רש"י מביא שבזמן שיעקב
הגיע לחרון אמר - אפשר שעברתי על מקום שהתפללו אבותי
ולא התפללתי בו? יהב דעתיה למהדר, וחזר עד בית קל, וקפצה
לו הדרך.

וצריך ביאור מדוע כשקם משנתו אמר "ואנכי לא ידעתי", והרי
בא במיוחד להתפלל שם?

תירץ **הגאון רבי חיים פיינשטיין שליט"א** שיש כאן שתי
עניינים - ענין אחד הוא שהמקום הוא 'מקום תפילה', כיון
שהתפללו בו אבותיו, וזה אכן יעקב ידע.

חשיבות העמדת תלמידים

רואים שכגודל חיוב הכרת הטוב שיש על הבן כלפי אביו, כן
גודל החיוב שמוטל על התלמיד כלפי הרב שהביאו לחיי
העוה"ב.

ומשמיה **דמרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל** מטו שהיא גופא
הטעם של 'לשבת יצרה' - כיוון ה' רצה עולם של תורה.

ובמעמד הר סיני ארץ יראה ושקטה - שאם לא יקבלו את
התורה יחזור לתהו ובהו!

וא"כ בכל דור ודור - מי שמקיים את התורה - מקיים את
העולם!!!

**יבטל! והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה, שנאמר
'לא תוהו בראה (אלא) לשבת יצרה'! אלא מפני תיקון
העולם כופין את רבו וכו' [פח:]**

מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל אמר שניתן ללמוד מכאן
בק"ו - אם העמדת דורות כל כך חשובה - על אחת כמה וכמה
העמדת תלמידים, וקיום העולמות הרוחניים.

שהרי שנינו על ג' דברים העולם עומד - ובמיוחד לימוד התורה
שזה המקיים והמעמיד של כל הבריאה כולה!

ולכן מצינו לגבי חובת כיבוד שאמר התנא [ב"מ ל"ג] היה אביו
ורבו בבית השבי דין הקדימה לפדות את רבו ואח"כ לפדות את
אביו, שאביו הביאו לחיי העוה"ז ורבו שלמדו תורה מביאו
לחיי העוה"ב.

לתגובות הערות והארות וכן לקבלת הגיליון במייל
ניתן לפנות לכתובת: peninim88@gmail.com
הפניינים מלוקטים ונערכים בשיוני עריכה וקיצור נדרשים

ניתן להשתתף בהוצאת העלון בנדירים פלוס
באמצעות 'נוה אריה' - פנינים מאירים